

Ledelsesvurdering langtidsplan 2023 – 2027 - MED

1. Innledning

Fakultetet gjennomførte i november en gjennomgang av sin aktivitet i forhold til de målsetninger som er satt i årsplanen for 2021 – 2023 (strategisk kontroll). Formålet med gjennomgangen var å vurdere ressursinnsatsen foran det siste året i denne årsplan perioden og også bruke gjennomgangen som et grunnlag/input til langtidsplan oppdatering for perioden 2023 – 2027 og som input til videre beslutninger for fakultetet.

I arbeidet med langtidsplan 2023 – 2027 har vi lagt til grunn en stabil videreføring av virksomheten både for den bevilgningsfinansierte og den eksternt finansierte virksomheten med hensyn til inntekter, kostnader og årsverk. Langtidsplanen er utarbeidet i faste priser (2023 –priser) og gjenspeiler vår beste antagelse mht. utvikling.

Vi har lagt til grunn et kostnadsnivå slik vi ser det «ex-pandemien», dvs. slik vi tror det nå er uten pandemi og tatt hensyn til overordnede bevilgningsføringer, som bortfallet av studieplasser gitt under pandemien, kutt knyttet til pensjon, innarbeidet det nye kuttet til satsninger i sektoren også innarbeidet et 13% kutt i kostnader knyttet til reiseaktivitet målt i forhold til 2019 nivå (før pandemien).

Når vi da også står overfor økte energipriser, estimert til ytterligere 18,4 MNOK for MED i 2023 er vi bekymret for at vi ikke får tilstrekkelige finansiering til å gjennomføre vårt samfunnsoppdrag i forhold til de ambisjoner og satsninger som vi har lagt til grunn for virksomheten i fem års planen. Vi er bekymret for at vi skal komme i en negativ spiral, hvor en tilbakegang blir forsterket igjennom svakere resultatbasert inntjening og nettobidrag fra eksternt finansiert virksomhet.

Vi har likevel (på basis av vurderinger av framskrivningen i forhold til historikk) foreslått en langtidsplan som ikke på noe tidspunkt i langtidsperioden går over i et merforbruk, slik at fakultetet eventuelt måtte lånt av nivået over oss. Det vi derimot har måttet gjøre er å «låne av oss selv», det vil si at vi har måttet låne av øremerkede poster. Dette er slik vi ser det ikke ønskelig, men har altså vært nødvendig for å ha en økonomisk langtidsplan på riktig side av balansen.

2. Vurdering av langtidsprognoser 2023-2027

Det medisinske fakultetet har en rekke øremerkinger, hvor det er ubrukte midler, uten at det kommer ny finansiering. I det nye regnskapssystemet er disse øremerkingene merket som henholdsvis, eksterne, sentrale og lokale øremerkinger og avsetninger. Totalt utgjør disse øremerkingene hvor det definitivt ikke kommer ny finansiering, ca. 74 MNOK.

I dette tallet har vi ikke inkludert lokale (institutt) øremerkinger til blant annet alle fakultetets forskere i form av driftsmidler og andre øremerkede forskningsmidler.

I sum gjør dette at fakultetets reelle handlingsrom er svært begrenset til tross for et stort regnskapsført akkumulert mindreforbruk estimert til ca. 120-125 MNOK ved årets slutt.

Våre tre institutter og vårt senter NCMM har ulik økonomisk situasjon. Institutt for helse og samfunn (Helsam) hadde for ca. 3 år siden en svært vanskelig økonomisk situasjon med et økende merforbruk opp til ca. 14 MNOK. Igjennom igangsatte tiltak i kombinasjon med sterk kostnadsstyring, har instituttet klart å snu dette til å være på riktig side av 0 ved årsslutt 2022. Instituttet har klart å komme lage en plan hvor de håndterer sine rammer selv, uten behov for å bruke interne lån av andre enheter på MED/UiO, selv om de i mellomårene i langtidsperioden igjen er en periode oppe i et merforbruk på over 9 MNOK.

Institutt for klinisk medisin har forbedret sin økonomiske situasjon gradvis de siste 3 årene. Instituttet har klart å gjøre tilpasninger og tiltak slik de nå har laget en ny femårsplan som mer positiv enn de 3 siste langtidsplanene. Det gjør at deres fem årsplan med angitte tiltak viser at med de gitte rammer (tilsvarende 2023 nivå) ser muligheten til å oppnå et positivt akkumulert resultat ved utgangen av langtidsperioden.

Institutt for medisinske basalfag (IMB) har opparbeidet seg en god økonomi med ca. 25 MNOK ved årsslutt 2022 i akkumulert resultat. Instituttet står overfor store investeringer blant annet i nye disseksjonsbord og IT, og deres plan er å redusere mindreforbruket vesentlig i langtidsperioden.

Vårt senter NCMM har ved utgangen av 2022 et akkumulert resultat på bevilging på ca. 8 MNOK. Deres plan er å redusere dette resultatet i løpet av de neste 1-2 årene.

Høsten 2017 så bestemte fakultetsstyret å finansiere 48 MNOK til tre utvalgte toppforsk-prosjekter ved MED i perioden 2018 – 2023. NFR bidro med 1/3 av finansieringen, mens MED da alene bidrar med 2/3. Fakultetets styret ved tok høsten 2017 egenfinansiert finansiell støtte til tre strategiske satsingsprosjekter (Topp-forsk fra NFR) hvor oppstart var i 2018. Fakultetets eget finansielle bidrag i disse tre prosjektene, knyttet til hjerneceller, kreftsvulster og drepeceller, utgjør til sammen 48 millioner over fem år. Egenfinansieringen ble forutsatt dekket inn av fakultetets akkumulerte mindreforbruk og bruk av framtidig mindreforbruk/RBO midler for å få full inndekning/finansiering. Ved utgangen av 2022 gjenstår det nå og finansiere 14,2 MNOK å tilføre disse prosjektene fra det akkumulerte resultatet.

I fellesløftet IV, som er et samarbeid mellom NFR, UiO sentralt, fakultet og institutt vil fakultetet bidra med 1/3 og instituttene på MED med 2/3 av egenfinansieringen. Fakultetets andel av dette på vel 7 MNOK er innarbeidet i langtidsplanen.

3. Vurdering av vesentlig usikkerhet og risiko, og hvordan dette vil kunne påvirke prognosene.

Vi har lagt til grunn et kostnadsnivå slik vi ser det «ex-pandemien», dvs. slik vi tror det nå er uten pandemi og tatt hensyn til overordnede bevilgningsføringer, som bortfallet av studieplasser gitt under pandemien, kutt knyttet til pensjon, innarbeidet det nye kuttet til satsninger i sektoren også innarbeidet et 13% kutt i kostnader knyttet til reiseaktivitet målt i forhold til 2019 nivå (før pandemien).

Når vi da også står overfor økte energipriser, estimert til ytterligere 18 MNOK for MED i 2023 er vi bekymret for at vi ikke får tilstrekkelige finansiering til å gjennomføre vårt samfunnsoppdrag i forhold til de ambisjoner og satsninger som vi har lagt til grunn for virksomheten i fem års planen. Vi er bekymret for at vi skal komme i en negativ spiral, hvor en tilbakegang blir forsterket igjennom svakere resultatbasert inntjening og nettobidrag fra eksternt finansiert virksomhet.

Et eksempel på hvor mye dette betyr for MED er vårt Institutt for Helse- og samfunn (Helsam), som er helt avhengig av eksterne prosjekter og deres betydelige nettobidrag. Den viktigste usikkerhetsfaktoren i langtidsprognosen er utviklingen av nettobidraget. Med forventet årlig tildeling på i overkant av 100 mill og nettobidrag i overkant av 40 mill er instituttets økonomi svært sårbar for svingninger i nettobidraget. Kapasitet og kostnadsnivå i bevilgningsøkonomien er tilpasset et høyt nivå av BOA-aktivitet og det vil ta tid å tilpasse aktiviteten dersom det skulle oppstå et vesentlig fall i BOA-aktiviteten.

Eller som IMB skriver i sin rapport til oss:

«Å være avhengig av en stor ekstern prosjektportefølje innebærer en betydelig risiko for at nødvendig inntekt til å dekke instituttets bevilgningsvirksomhet skal falle bort. Det er ingen selvfølge at våre forskere skal være like konkurransedyktige i kampen om forskningsmidler framover som de 2 har vært de siste årene. Denne høstens dramatik rundt NFR har minnet oss om at omfanget av tilgjengelige kilder til forskning er uforutsigbart.»

Fakultetets ledelse følger utviklingen i den eksternt finansierte virksomheten nøye og er være forberedt på å ta de tiltak som må til for å tilpasse vår virksomhet til i forhold til til enhver tid gjeldende rammer.

Årsverksutvikling 2023 – 2027

Forståelse og innsikt i hvordan fakultetene og museene planlegger fremtidig årsverksutvikling er sentralt for å utarbeide realistiske økonomiske prognoser. Iht. bestilling viser vi bemanningsutviklingen på MED på bevilgningsøkonomien:

	2018	2019	2020	2021	2021	2022	1.10.2022	2023	2024	2025	2026	2027
UFF-stillinger unnta	247	254	255	250	258	255	260	253	258	258	254	253
Rekrutteringsstilling	178	152	158	167	145	140	150	149	151	149	152	152
Andre stillinger	366	369	376	375	341	345	353	356	351	348	345	345
Grand Total	792	775	789	792	744	741	763	758	760	755	751	750

En årsak til nedgangen fra 2020 til 2023 er at NCMM bemanning nå rapportertes under EFV virksomheten. Ellers så har vi lagt til grunn en stabil utvikling i langtidsplanen og med de stadig strammere bevilgninger må det dette styres stramt framover.

Vedlegg

- Økonomirapportering med langtidsprognose 2023 - 2027

Dato: 15. desember 2023

Ivar Prydz Gladhaug
Dekan

Hans Ragnar Mossin
Fakultetsdirektør